

Sygn. akt *XVII AmE 233/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SO Dariusz Dąbrowski
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością” w O.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 27 kwietnia 2017 roku Nr (...)

1. uchyla zaskarżoną decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 27 kwietnia 2017 roku Nr (...),
2. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością” w O. kwotę 837 zł (osiemset trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSO Dariusz Dąbrowski

Sygn. akt XVII AmE 233/17

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 27 kwietnia 2017 r. znak: (...)na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r., póź. 220 ze zm.), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 ze zm.) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 23 czerwca 2016 r., na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia (...) Sp. z o. o. z siedzibą w O. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r., orzekł, że (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. w dniach 10-12 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w O. (...), (...)-(...) C. naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń

w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, i za to działanie wymierzył Przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 5 868 zł.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła strona powodowa, zaskarżając ją w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

(1) § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (dalej „Rozporządzenie z 2015 r.”) oraz § 6 ust. 1 pkt 6) rozporządzenia Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (dalej „Rozporządzenie z 2007 r.”) w zw. z art. 11 ust. 6 oraz ust. 6a pkt 3) UPE poprzez bezzasadne przyjęcie, że obiekt Powoda zlokalizowany w O., którego dotyczy niniejsze postępowanie:

(a) nie podlegał w sierpniu 2015 r. ochronie przed ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej; oraz

(b) był objęty w sierpniu 2015 r. ograniczeniami, o których mowa w Rozporządzeniu z 2015r.,

mimo że w sierpniu 2015 r. (jak również obecnie) Obiekt wyposażony był w:

(i) czyszczalnię ścieków, która oczyszcza ścieki pochodzące z Obiektu przed ich odprowadzeniem do rzeki Skora, jak również

(ii) biofiltr, który oczyszcza powietrze pochodzące z Obiektu ze związków pochodzących z procesu unieszkodliwiania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego,

a tym samym Obiekt dysponował (i nadal dysponuje) środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziaływujących na środowisko w rozumieniu § 6 ust. 1 pkt 6) Rozporządzenia z 2007 r. i tym samym w sierpniu 2015 r. był ex lege chroniony przed ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co potwierdza m.in. treść § 3 Rozporządzenia z 2015 r.;

(2) § 6 ust. 1 pkt 6) i §9 pkt 3) Rozporządzenia z 2007 r. w zw. z art. 11 ust. 6a pkt 2) i pkt

3) UPE poprzez bezzasadne przyjęcie, że:

(a) status obiektu jako chronionego przed ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 pkt 6) Rozporządzenia z 2007 r. musi zostać potwierdzony w umowie dystrybucyjnej w celu wyłączenia danego obiektu z planu ograniczeń, co stoi w oczywistej sprzeczności z treścią § 6 ust. 1 pkt 6) Rozporządzenia z 2007 r. w zw. z art. 11 ust. 6a pkt 2) i pkt 3) UPE;

(b) § 9 pkt 3) Rozporządzenia z 2007 r. przewiduje, że plan ograniczeń każdorazowo uwzględnia zarówno:

(i) okoliczności wskazane w § 3 ust. 4 Rozporządzenia z 2007 r., jak również

(ii) status obiektu jako chronionego przed ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 pkt 6) Rozporządzenia z 2007 r.,

co stoi w oczywistej sprzeczności z wyraźną treścią § 9 pkt 3) Rozporządzenia z 2007 r., który odwołuje się wyłącznie do § 3 ust. 4 Rozporządzenia z 2007 r. i nie odwołuje się do § 6 ust. 1 pkt 6) Rozporządzenia z 2007 r., a tym samym treść planu ograniczeń nie jest rozstrzygająca dla stwierdzenia statusu obiektu jako chronionego przed ograniczeniami; jak również

(c) odbiorca chroniony ex lege przed ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na podstawie § 6 ust. 1 pkt 6) w zw. z art. 11 ust. 6a pkt 2) i pkt 3) UPE jest zobowiązany do przestrzegania planu ograniczeń opracowanego przez operatora systemu dystrybucyjnego (dalej „OSD”) w sposób sprzeczny z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności wówczas, gdy plan ograniczeń opracowany przez OSD bez uprzedniego uzgodnienia z odbiorcą nie uwzględnia:

(i) posiadanego przez Obiekt statusu chronionego przed ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 pkt 6) Rozporządzenia z 2007 r.; jak również

(ii) specyfiki funkcjonowania Obiektu, która powoduje, że ograniczenie poboru energii elektrycznej w Obiekcie w sposób określony w opracowanym przez OSD planie ograniczeń może skutkować zagrożeniem bezpieczeństwa osób, jak również zakłóceniami w funkcjonowaniu Obiektu spełniającego zadania związane z ochroną środowiska (§9 pkt 3) w zw. z § 3 ust. 4 pkt 1) i pkt 2) lit. g) Rozporządzenia z 2007 r.);

(3) art. 56 ust. 1 pkt 3a) UPE poprzez bezzasadne przyjęcie, że przepis ten umożliwia nałożenie kary pieniężnej z tytułu niedostosowania się do ograniczeń wprowadzonych w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. przez operatora systemu przesyłowego (dalej „OSP”) w trybie art. 11c ust. 2 pkt 2) UPE, podczas gdy art. 56 ust. 1 pkt 3a) UPE w ogóle nie umożliwia nakładania sankcji z tytułu niedostosowania się do ograniczeń wprowadzonych w trybie art. 11c ust. 2 pkt 2) UPE;

(4) art. 11 ust. 7 UPE i § 1 oraz § 2 Rozporządzenia z 2015 r. w zw. z art. 92 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez bezzasadne przyjęcie, że na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres od godz. 24.00 dnia 11 sierpnia 2017 r. do godz. 24.00 dnia 31 sierpnia 2015 r. skutecznie wprowadzono ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, podczas gdy ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej nie zostały dla wskazanego wyżej okresu skutecznie wprowadzone z uwagi na to, że przepisy Rozporządzenia z 2015 r. nie określały stopnia zasilania, a tym samym nie określały zakresu ograniczeń i nie stanowiły skutecznej podstawy dla ich wprowadzenia;

(5) § 10 oraz § 12 ust. 2 Rozporządzenia z 2007 r. w zw. z art. 11 ust. 6a pkt 1) UPE poprzez bezzasadne przyjęcie, że odbiorca jest zobowiązany do dostosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej również wówczas, gdy takie ograniczenia są wprowadzane z naruszeniem określonej przepisami procedury wprowadzania ograniczeń, której zastosowanie powinno umożliwić odbiorcy dostosowanie się do wprowadzanych ograniczeń, w tym z naruszeniem wymogu określenia tzw. „mocy bezpiecznej” w umowie dystrybucji lub umowie kompleksowej (§ 10 Rozporządzenia z 2007 r.), jak również z naruszeniem obowiązku ogłaszania o planowanych stopnia zasilania zgodnie z § 12 ust. 2 Rozporządzenia z 2007 r.;

(6) art. 105 § 1 KPA w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3a) PE poprzez brak umorzenia postępowania i nałożenie na Powoda kary pieniężnej z tytułu zarzuconego niedostosowania się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniach 10-12 sierpnia 2015 r., pomimo braku podstaw faktycznych i prawnych do nałożenia na Powoda kary pieniężnej;

(7) art. 11d ust. 2 UPE oraz § 3 ust. 4 Rozporządzenia z 2007 r. poprzez bezzasadne uznanie, że pobór energii elektrycznej przez Powoda w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. nie był uzasadniony bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia osób, o których mowa w art. 11d ust. 2 UPE, oraz potrzebą uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa osób lub potrzebą uniknięcia zakłóceń w funkcjonowaniu obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie ochrony środowiska, o których mowa w § 3 ust. 4 Rozporządzenia z 2007 r.;

(8) art. 77 § 1, art. 80 oraz art. 107 § 3 KPA poprzez brak wyczerpującego rozpatrzenia całego materiału dowodowego koniecznego do rozstrzygnięcia w sprawie, jak również poprzez dokonanie oceny zebranego materiału dowodowego z przekroczeniem zasad swobodnej oceny dowodów, co skutkowało w szczególności:

a. błędnym ustaleniem, że Obiekt nie posiadał w sierpniu 2015 r. statusu chronionego przed wprowadzeniem ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej;

b. błędnym ustaleniem, że Powód naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w dniach 10-12 sierpnia 2015 r.

zaś na wypadek nieuwzględnienia zarzutów wskazanych w punktach II.(1)-(8) zarzucił również naruszenie:

(9) art. 77 § 1, art. 80 oraz art. 107 § 3 KPA poprzez brak wyczerpującego rozpatrzenia całego materiału dowodowego koniecznego do rozstrzygnięcia w sprawie, jak również poprzez dokonanie oceny zebranego materiału dowodowego z przekroczeniem zasad swobodnej oceny dowodów, co skutkowało uznaniem, że w okolicznościach sprawy nie zachodzą przesłanki uzasadniające odstąpienie od wymierzenia kary, o których mowa w art. 56 ust. 6a PE;

(10) art. 56 ust. 6a PE poprzez brak odstąpienia od wymierzenia kary pomimo zachodzenia przesłanek uzasadniających takie rozstrzygnięcie;

(11) art. 56 ust. 6 PE poprzez wymierzenie kary pieniężnej w wysokości nadmiernej, która nie jest uzasadniona stopniem szkodliwości społecznej naruszenia, jak również stopniem zawinienia podmiotu oraz dotychczasowym zachowaniem Powoda;

(12) art. 6 kpa poprzez obrazę obowiązku działania na podstawie przepisów prawa.

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o:

1. uwzględnienie odwołania i:

a. uchylene Decyzji w całości;

b. ewentualnie, w razie nieuwzględnienia wniosku wskazanego w punkcie III. 1 .a powyżej, wniósł o uwzględnienie odwołania i zmianę Decyzji w punkcie 2 poprzez odstąpienie, na podstawie art. 56 ust. 6a PE, od wymierzenia Powodowi kary pieniężnej;

c. ewentualnie, w razie nieuwzględnienia wniosków wskazanych w punktach III.1.a-b powyżej, wniósł o uwzględnienie odwołania i zmianę Decyzji w punkcie 2 poprzez wymierzenie Powodowi kary pieniężnej w wysokości 0,00 zł, co stanowi 0% przychodu osiągniętego w roku 2016;

2. dopuszczenie dowodów wskazanych w uzasadnieniu odwołania na okoliczności tam wskazane;

3. nakazanie pozwanemu, na podstawie art. 207 § 2 KPC, wniesienia odpowiedzi na odwołanie w terminie zakreślonym przez Sąd, a następnie upoważnienie stron do wniesienia dalszych pism przygotowawczych, to jest powoda do wniesienia pisma przygotowawczego w odpowiedzi na odpowiedź na odwołanie (repliki), a pozwanego do wniesienia pisma przygotowawczego w odpowiedzi na replikę (dupliki), w każdym przypadku w takich samych terminach zakreślonych przez Sąd, jak również o upoważnienie stron do złożenia stanowiska podsumowującego wyniki postępowania w terminie zakreślonym przez Sąd;

4. zarządzenie, na podstawie art. 153 § 1¹ kpc, odbywania posiedzeń w niniejszej sprawie przy drzwiach zamkniętych z uwagi na groźbę ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa;

5. zasądzenie od Prezesa URE na rzecz Spółki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej z uwagi na duży nakład pracy pełnomocników Spółki, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: PSE), pełniące funkcję Operatora Systemu Przesyłowego (dalej: OSP) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości

spowodowanych wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d ustawy – Prawo energetyczne i wprowadziły od godziny 10:00 ograniczenie w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. /okoliczność bezsporna/

Dnia 10 sierpnia 2015 roku (...) S.A. powiadomiły Ministra Gospodarki o wystąpieniu zagrożenia, podjętych działaniach oraz zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 ustawy – Prawo energetyczne. /okoliczność bezsporna/

Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 roku wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136, wprowadzając ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 roku od godziny 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 roku do godziny 24:00. /okoliczność bezsporna/

Powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. jest Przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod pozycją (...). /k. 37-38v akt. adm./

W okresie obowiązywania ograniczeń przedsiębiorcę wiązała z (...) S.A. Umowa o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej NR (...) zawarta w dniu 5 kwietnia 2013 r. Moc umowna, zgodnie z punktem 2.1 w załączniku nr 1 została ustalona na poziomie 820 kW. W umowie nie określono mocy bezpiecznej. Zgodnie z § 3 pkt 7 ww. umowy Odbiorca zobowiązany był do ograniczenia poboru mocy w przypadku wprowadzenia ograniczeń na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów. /k. 16-19v akt adm./

Informacje o wielkości danych dotyczących Odbiorcy wynikające z Planu prowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały Odbiorcę w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r., zostały przekazane Odbiorcy przez OSD pismem z dnia 31 lipca 2014 r. /k. 29-29v, 44 akt adm./

(...) S.A. przedstawił Prezesowi URE zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. W oparciu o powyższe dane zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego w O. (...), (...)-(...) C.. /okoliczność bezsporna, tabela - k. 3, 4 akt adm./

Pismem z dnia 23 czerwca 2016 r. Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za niedostosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i wezwał go do złożenia wyjaśnień. /k. 1-2 akt. adm./

W pismach z dnia 13 lipca 2016 r., 4 sierpnia 2016 r., 24 listopada 2016 r. Przedsiębiorca zajął stanowisko w sprawie. Wyjaśnił, że materiał wytworzony w zakładzie (odpady z uboju zwierząt) podlega obowiązkowemu przerobowi z ciągu 24 h od momentu wytworzenia z uwagi na ryzyko wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego i sanitarnego. Wskazał jednocześnie, że Spółka została wyłączona z ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. /Pismo z dnia 13 lipca 2016 r. - k. 7-8 akt adm., Pismo z dnia 4 sierpnia 2016 r. – k. 15-15v akt adm., Pismo z dnia 24 listopada 2016 r. – k. 46-67 akt adm./

W piśmie z dnia 3 sierpnia 2016 r. (...) S.A. wskazała, iż (...) został wyłączony z planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na okres od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016 r. /k. 23-24 akt adm./

Pismem datowanym na dzień 16 lutego 2016 r. (...) S.A. przekazał Odbiorcy zaktualizowany plan wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązujący w okresie od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016 r. oraz

poinformował, iż na mocy Decyzji Prezesa URE nr (...) z dnia 25 stycznia 2016 r. obiekt przedsiębiorcy nie będzie podlegał ograniczeniom w dostarczaniu i poborze energii do końca okresu jego obowiązywania. /k. 21 akt adm./

Odbiorca przekroczył obowiązujące go – zgodnie z planem wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii – wartości poboru mocy w poszczególnych stopniach zasilania w następujący sposób:

a) 10 sierpnia 2015 r. łącznie 0,70304 (MW w godzinie);

b) 11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,81552 (MW w godzinie);

c) 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0,43752 (MW w godzinie).

Łącznie, dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca przekroczył 1,95608 MW w godzinie. /k. 3, 4 akt adm./

W poprzednim roku podatkowym (2016 r.) Przedsiębiorca osiągnął przychód w wysokości(...) zł. /Rachunek zysków i strat, k. 114 akt adm./

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym i sądowym oraz fakty powszechnie znane, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie powoda podlegało uwzględnieniu, z uwagi na brak podstawy prawnej do wydania przez Prezesa URE zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 PE, w przypadku zagrożenia:

- 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,
- 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- 3) bezpieczeństwa osób,
- 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła polegają na:

- 1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;
- 2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła (art. 11 ust. 3 PE).

Według art. 11 ust. 7 PE, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki), w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

W myśl art. 11c ust. 2 PE, w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;

2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Natomiast zgodnie z art. 11c ust. 3 PE, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki) oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7.

W art. 11d ust. 3 PE przewidziano z kolei, że w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostawach i poborze energii elektrycznej określa rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Zgodnie z § 5 pkt 1 rozporządzenia, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła dotyczą każdego z odbiorców energii elektrycznej - dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach ustalona została powyżej 300 kW i którzy nie podlegają ochronie przed wprowadzonymi ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia. Zaś w świetle tego ostatniego przepisu, ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w zawartej umowie sprzedaży, umowie o świadczenie usług przesyłania albo dystrybucji lub umowie kompleksowej ustalona została poniżej 300 kW oraz:

- 1) szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego;
- 2) obiekty wykorzystywane do obsługi środków masowego przekazu o zasięgu krajowym;
- 3) porty lotnicze;
- 4) obiekty międzynarodowej komunikacji kolejowej;
- 5) obiekty wojskowe, energetyczne oraz inne o strategicznym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki lub państwa, określone w przepisach odrębnych;
- 6) obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko.

Stosownie do § 8 ust. 1 i 2 i 6 rozporządzenia, wielkości określające poziomy wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej poprzez ograniczenie poboru mocy ujęte są w planach wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które podlegają corocznej aktualizacji. Plan taki opracowywany jest przez operatorów systemów przesyłowych uzgadnianych z Prezesem URE na podstawie planów wprowadzania ograniczeń opracowywanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych. Zaś na mocy § 10 rozporządzenia, umowy zawarte przez przedsiębiorstwa energetyczne z odbiorcami zawierają maksymalne ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej ujęte w planach ograniczeń i określają sposób powiadamiania o obowiązujących stopniach zasilania.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w § 11 i § 12 określa sposób informowania odbiorców z planami ograniczeń i ograniczeniami w poborze energii elektrycznej. I tak, według pierwszego z wymienionych przepisów, operatorzy oraz przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło zapoznają odbiorców z planami ograniczeń przez ogłoszenia zamieszczane w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości lub w formie elektronicznej na swojej stronie internetowej albo w formie ustalonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, co najmniej na 30 dni przed dniem obowiązywania ograniczeń. Natomiast zgodnie z § 12:

1. Ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania.
2. Komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, o których mowa w § 9, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie(...) o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾ oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach.
3. W przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.
4. Powiadomienia, o których mowa w ust. 3, są dla odbiorcy obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do powiadomień ogłaszanych w komunikatach radiowych.

W przedmiotowej sprawie powód nie dostosował się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w obiekcie zlokalizowanym w O. (...), (...)-(...) C.. W dniu 10 sierpnia 2015 r. wartość przekroczenia wyniosła łącznie 0,70304 MW w godzinie, w dniu 11 sierpnia 2015 r., wartość przekroczenia wyniosła łącznie 0,81552 MW w godzinie (ograniczenia wprowadzone przez Operatora Systemu Przesyłowego na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe), zaś 12 sierpnia 2015 r., wartość przekroczenia wyniosła łącznie 0,43752 MW w godzinie (ograniczenia wprowadzone na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 r.).

Kwestia dopuszczania się przez powoda wymienionych naruszeń nie została przez Przedsiębiorcę zakwestionowana i wykazana została przez pozwanego wskazanymi powyżej dokumentami znajdującymi się w aktach administracyjnych. Powód kwestionował natomiast podstawę prawną do nałożenia na powoda sankcji za niezastosowanie się do wskazanych ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. oraz twierdził, że ma do niego zastosowanie wyłącznie z obowiązku stosowania się do ograniczeń określonych w § 6 ust. 1 Rozporządzenia.

Przenosząc powyższe regulacje prawne na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że brak było podstaw do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej za niedostosowanie się do ograniczeń w poborze energii za dni 10 i 11 sierpnia 2015 roku. Przytoczone wyżej przepisy prawa energetycznego nie dają podstaw do uznania, że czyn Przedsiębiorcy stanowi podstawę do przypisania mu popełnienia deliktu administracyjnego.

Jak wskazano powyżej podstawą nałożenia na powoda kary pieniężnej może być naruszenie przez niego przepisów art. 11, 11c ust. 3 i 11d ust. 3 prawa energetycznego. W myśl art. 11d ust. 3 prawa energetycznego, w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Zdaniem Sądu, aby można było przypisać powodowi naruszenie tego właśnie przepisu, musiałby on stanowić podstawę wprowadzenia ograniczeń w odbiorze energii. (...) S.A. wprowadziły ograniczenia na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 prawa energetycznego. Tymczasem przepis ten nie stanowi podstawy ukarania w oparciu o art. 56 ust. 1 pkt 3a. Na powyższe zwróciło uwagę także piśmiennictwo. Filip Elżanowski w komentarzu

do Prawa Energetycznego („Prawo Energetyczne. Tom I. Komentarz do art. 1-11s” pod redakcją Mariusza Swory i Zdzisława Murasa, Wolters Kluwer 2016, wyd. 2, s. 1370) wskazał, że „Zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3a pr.en. karze pieniężnej podlega ten, kto „nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie (...) art. 11c ust. 3”. Przepis art. 11 ust. 3 pr. En. Nie stanowi tymczasem samoistnej podstawy do wprowadzenia ograniczeń, odsyłając w tym zakresie do trybu wprowadzenia ograniczeń określonego w art. 11 ust. 7 pr. En. Niewątpliwie mamy tutaj do czynienia z błędem ustawodawcy, który w normie art. 56 ust. 1 pkt 3a powinien był odesłać do art. 11c ust. 2 pr.en.” Jeżeli zaś ograniczenie w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku zostało wprowadzone na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2, a niedostosowanie się do tej normy nie jest penalizowane, to nie można obecnie wywieść odpowiedzialności deliktowej Przedsiębiorcy z art. 11d ust. 3 prawa energetycznego. Przepis przewidujący możliwość nałożenia na podmiot sankcji karnoadministracyjnej wymaga precyzyjnego określenia przez ustawodawcę zasad i przesłanek odpowiedzialności. Przepisy o charakterze karnoadministracyjnym muszą być stosowane w sposób precyzyjny i jednoznaczny.

Mając powyższe na uwadze, wobec tego, że przepisy prawa energetycznego nie przewidują wprost odpowiedzialności za naruszenie ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 prawa energetycznego, brak jest podstaw do ukarania Przedsiębiorcy z tytułu niezastosowania się do ograniczeń w dostawie i poborze energii elektrycznej wprowadzonych przez PSE w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku.

Penalizacji na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a podlegało jedynie zachowanie powoda w dniu 12 sierpnia 2015 r. Jednakże, Sąd podzielił zdanie strony powodowej, poprzez przyjęcie że względem Przedsiębiorcy ma zastosowanie § 6 ust. 1 Rozporządzenia z 2007 r. Wykładni tego przepisu należy bowiem dokonywać z uwzględnieniem kontekstu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Skoro ograniczenia te mają nadzwyczajny charakter i mogą wystąpić tylko w wyjątkowych sytuacjach (tj. jedynie w przypadku zagrożenia (1) bezpieczeństwa energetycznego RP, polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo-energetycznym, (2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, (3) bezpieczeństwa osób, (4) wystąpieniem znacznych strat materialnych), to przez pryzmat tych okoliczności należy odczytywać pojęcie „obiektów dysponujących środkami technicznymi, służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziaływanymi na środowisko”. W pozostałych punktach § 6 ust. 1 rozporządzenia wyszczególniono obiekty o szczególnym znaczeniu z punktu widzenia tego, czemu mają służyć: obiekty związane z ochroną zdrowia ludzi (szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego), obiekty zapewniające komunikację (porty lotnicze, obiekty międzynarodowej komunikacji kolejowej), służące obronności państwa (obiekty wojskowe), czy inne obiekty o strategicznym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki lub państwa (w tym obiekty energetyczne) oraz obiekty ochrony środowiska (tj. dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie działających na środowisko).

Zdaniem Sądu, Obiekt Przedsiębiorcy spełnia przesłanki wynikające z § 6 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia z 2007. W okresie obowiązywania ograniczeń, Obiekt powoda był wyposażony w środki techniczne służące zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie działających na środowisko, mowa o oczyszczalni ścieków oraz biofiltrze, ograniczającym emisję odorów, a przede wszystkim prowadzenia w Obiekcie procesu unieszkodliwiania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego. Proces unieszkodliwiania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego zgodnie z obowiązującymi normami unijnymi (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21.10.2009r. i rozporządzenie (UE) nr 142/2011) powinien być prowadzony w sposób ciągły i nieprzerwany, tak aby przerób tych produktów był przeprowadzony w ciągu 24 godzin od ich wytworzenia. Celem tych przepisów i działalności obiektu jest zapewnienie bezpieczeństwa ludzi i zwierząt, jak również eliminacja ryzyka epidemiologicznego i sanitarnego w zakładach produkujących żywność, korzystających z usług powoda. Z uwagi na specyfikę obiektu, ograniczenie poboru energii elektrycznej, przedstawione w planie ograniczeń mogło skutkować zagrożeniem bezpieczeństwa ludzi i zwierząt, powodując jednocześnie niebezpieczeństwo epidemiologiczne i sanitarne w zakładach. Z tego powodu w obiekcie powoda istniała konieczność przerobu odpadów pochodzenia zwierzęcego, w ciągu 24 godzin od momentu ich wytworzenia. Natomiast, ograniczenia wprowadzone przez PSE uniemożliwiłyby stronie powodowej działania zmierzające do unieszkodliwienia tych odpadów.

Nie ulega zatem wątpliwości Sądu, że Obiekt powoda dysponuje środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie działających na środowisko i zasadne było uwzględnienie wyłączenia Obiektu w myśl § 6 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Należy przy tym dodać, że Obiekt został decyzją pozwanego z dnia 25 stycznia 2016 roku wyłączony z planu ograniczeń. Pozwany nie wskazał aby sytuacja faktyczna i prawna Obiektu była inna w okresie sierpnia 2015 roku niż w styczniu 2016 roku. Tym samym zdaniem Sądu brak jest podstaw do stawiania twierdzeń, iż Obiekt nie podlegał wyłączeniu na podstawie § 6 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia 2007.

Reasumując, powód jako odbiorca energii do Obiektu, którego dotyczy niniejsza sprawa, nie podlegał obowiązkowi stosowania się do ograniczeń w poborze mocy. Wobec tego przekroczenie poboru mocy w dniu 12 sierpnia 2015 r. nie mogło być uznane za naruszające przepisy prawa i w konsekwencji nie podlegało karze.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. stosownie do wyniku sporu w niniejszej sprawie. Na koszty postępowania złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r., opłata skarbową od pełnomocnictwa (17zł) i opłata sądowa od odwołania (100 zł).

SSO Dariusz Dąbrowski